

L I G J
Nr.8741, datë 15.2.2001

PËR SIGURINË NË PUNË NË VEPRIMTARINË MINERARE

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
V E N D O S I:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Objekti

Objekti i këtij ligji është përcaktimi i parimeve të përgjithshme që rregullojnë punën me një regjim normal dhe brenda kushteve të lejuara për jetën e njeriut në veprimtarinë minerare, si dhe marrjen e masave për shpëtimin e jetës së njerëzve dhe të vlerave materiale në rast avarie dhe kthimin në regjim normal të punës në veprimtarinë minerare.

Neni 2

Përkufizime

Në këtë ligj termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Aktiv shpëtuesish” kuptohen specialistët e minierës që stërviten sipas rregullores së shpëtimit dhe kanë dëshminë e shpëtuesit.
2. “Avari” kuptohet prishja e regjimit normal të punës në veprimtarinë minerare.
3. “Inspektor” kuptohet punonjësi i kualifikuar i RISHM-së që ushtron kontroll në veprimtarinë minerare në zbatim të këtij ligji.
4. “Karrierë” kuptohet çdo vend ku nxirren materiale ose minerale drejtpërdrejt nga sipërfaqja.
5. “Kontroll teknik” kuptohet inspektimi i organizuar, në periudha të caktuara kohe dhe, kur del e nevojshme, jashtë këtyre periudhave, për verifikimin e kërkesave thelbësore të sigurisë në punë.
6. “Minierë” kuptohet çdo gërmim mbi ose nëntokë dhe çdo vend ku shfrytëzohet një pasuri minerare në përputhje me ligjin minerar.
7. “Plan likuidim avarie” kuptohen dokumentet që përmbajnë masat e përcaktuara për shmangien e avarive.
8. “RISHM” kuptohet Reparti i Inspektim-Shpëtimit të Minerave.
9. “Shfrytëzim minerali” kuptohet kryerja e çdo gërmimi, shpimi ose pusi kërkimi ose shfrytëzimi në çdo vendburim minerar, me çfarëdo lloj mënyre, për nxjerrjen e një minerali, duke përfshirë kërkimin, zbulimin dhe përpunimin brenda një trupi minerar.
10. “Shpëtues” kuptohet punonjësi me kualifikim të veçantë që ndërhyr për shpëtimin e jetës së njerëzve dhe për likuidimin e avarive në veprimtarinë minerare.
11. “Subjekt” kuptohet personi juridik ose fizik i pajisur me leje minerare.
12. “Veprimtari minerare” kuptohet tërësia e veprimeve që kryhen në nëntokë dhe në sipërfaqe të minierës për kërkimin, zbulimin, shfrytëzimin dhe përpunimin e mineralit.
13. “Zjarrmëtar” kuptohet punonjësi me kualifikim të veçantë për ruajtjen, transportin, administrimin dhe përdorimin e lëndëve plasëse.

KREU II
KËRKESA TË PËRGJITHSHME TË SIGURISË NË PUNË
NË VEPRIMTARINË MINERARE

Neni 3

1. Të gjitha subjektet, që kryejnë veprimtari minerare, studime ose projekte në këtë fushë, janë të detyruar të zbatojnë kërkesat e sigurisë në punë të vendosura në rregulloret e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes në punë.
2. Aktet nënligjore përkatëse nxirren nga Ministria që mbulon veprimtarinë minerare.

Neni 4

Vënia në shfrytëzim

Objekti mineral vihet në shfrytëzim kur:

- a) ka një projekt të miratuar për hapjen, përgatitjen e shfrytëzimit të tij;
- b) plotëson kërkesat e parashikuara në rregulloret e sigurimit teknik e të mbrojtjes në punë dhe siguron normat për ruajtjen dhe mbrojtjen e mjedisit;
- c) subjekti që merr lejen minerare është regjistruar në RISHM;
- ç) zotëruesi i lejes minerare zbaton kërkesat e përcaktuara në projektin e miratuar tekniko-teknologjik.

Neni 5

Kontrolli teknik

1. Minierat dhe karrierat i nënshtrohen kontrollit teknik të RISHM-së.
2. Zotëruesi i lejes minerare merr të gjitha masat për të kryer kontrollin teknik periodik, sipas llojit dhe afateve të përcaktuara në aktet ligjore dhe nënligjore të veprimtarisë minerare.
3. Minierat dhe karrierat u nënshtrohen kontrollit teknik periodik të RISHM-së jo më pak se një herë në vit për ruajtjen e kushteve të sigurisë në punë dhe për të zbuluar të metat.
4. Minierat dhe karrierat u nënshtrohen kontroleve teknike të posaçme të RISHM-së në çdo kohë kur paraqiten rrethana të veçanta që lidhen me vënien në rrezik të minierës, si punime, avari, aksidente ose periudha të zgjatura të mosvënies në shfrytëzim, për t'u siguruar që janë ruajtur kushtet e sigurisë e për të zbuluar e mënjeluar të metat.
5. Kontrollat teknike kryhen nga RISHM-ja ose nga një trup inspektues palë e tretë, e miratuar nga ministri që mbulon veprimtarinë minerare.

Neni 6

Ndërprerja e veprimtarisë minerare

1. Kur RISHM-ja vëren se një minierë ose karrierë rrezikon sigurinë e njerëzve dhe të mjedisit pezullon punën dhe i dërgon ministrisë përkatëse një relacion të motivuar për marrjen e masave të nevojshme për heqjen e lejes minerare.
2. Masa e marrë i bëhet e njohur zotëruesit të lejes minerare. Kundër masës së marrë mund të bëhet ankim brenda 5 ditëve të ministri që mbulon veprimtarinë minerare.

KREU III
VEPRIMTARIA SHPËTUESE

Neni 7

Veprimtaria shpëtuese në veprimtarinë minerare kryhet nga qendra kryesore e shpëtimit në RISHM-së në bashkëveprim me grupet e shpëtimit të subjekteve minerare.

Neni 8

1. Subjektet minerare, që kanë të punësuar mbi 25 punonjës që punojnë në nëntokë, duhet të organizojnë skuadrën e shpëtimit prej jo më pak se 5 vetash, nga të cilët një duhet të jetë i punësuar si shpëtues, kurse anëtarët e tjerë të skuadrës merren nga aktiviteti i shpëtuesve të subjektit.

2. Në rastet kur numri i të punësuarve të nëntokës është më i vogël se 25 vetë, subjektet minerare janë të detyruar të kenë skuadra vullnetare shpëtimi.

Neni 9

Rregullat dhe detyrat e grupeve të shpëtimit në miniera dhe në RISHM përcaktohen me rregullore të veçantë të miratuar nga ministri përkatës.

KREU IV DETYRIME GJATË SHFRYTËZIMIT

Neni 10

Detyrime të zotëruesit të lejes minerare

1. Zotëruesi i lejes minerare merr masat që makineritë, pajisjet, lënda plasëse dhe materialet që përdorin punëmarrësit në miniera të jenë të përshtatshme për punën dhe të garantojnë sigurinë dhe shëndetin e punëmarrësve gjatë përdorimit.

2. Zotëruesi i lejes minerare merr masa që miniera ose karriera, makineritë, pajisjet, lënda plasëse e materialet të mirëmbahen gjatë shfrytëzimit në një nivel të tillë që të plotësojnë kërkesat thelbësore të sigurisë në punë.

Neni 11

Informimi i punëmarrësve

1. Zotëruesi i lejes minerare merr masa që punëmarrësi të përvetësojë të dhënat dhe instruksionet e duhura për përdorimin e makinerive, të pajisjeve, të lëndës plasëse dhe të materialeve që ka në përdorim.

2. Të dhënat dhe instruksionet e përdorimit të makinerive, të pajisjeve dhe të lëndës plasëse duhet të përmbajnë të dhënat për sigurinë dhe shëndetin përsa u përket:

- a) kushteve të shfrytëzimit;
- b) situatave anormale të parashikueshme;
- c) mjeteve të mbrojtjes individuale dhe kolektive;
- ç) ndihmës së parë mjekësore në rast aksidenti.

3. Të dhënat dhe instruksionet e pikës 2 të këtij neni duhet të jenë të kuptueshme për punëmarrësin.

Neni 12

Formimi i punëmarrësve

1. Zotëruesi i lejes minerare merr masat e nevojshme që:

- a) punëmarrësit e ngarkuar për përdorimin e makinerive, të pajisjeve dhe të lëndës plasëse të kenë formimin e mjaftueshëm për rreziqet që përmban ky përdorim;
- b) punëmarrësit e ngarkuar me riparimet dhe mirëmbajtjen të kenë kualifikimin dhe formimin e duhur për kryerjen e këtyre detyrave.

2. Krahas kërkesave të pikës 1 të këtij neni, punëmarrësit e përdorimit të lëndës plasëse dhe të shpëtimit në miniera testohen çdo vit nga komisionet teknike të ngritura në RISHM dhe të miratuara nga organi përgjegjës në Ministri.

Neni 13
Këqyrja e avarive

1. Për çdo rast aksidenti ose avarie të rëndë në minierë ose në karrierë, zotëruesi i lejes minerare duhet të njoftojë menjëherë RISHM-në.
2. RISHM-ja shqyrton aksidentet dhe avaritë që ndodhin në veprimtarinë minerare dhe përcakton shkaqet dhe përgjegjësitë, si dhe masat që duhen marrë për përmirësimin e gjendjes.
3. Zotëruesi i lejes minerare është i detyruar t'i japë inspektorit, që shqyrton aksidentin ose avarinë, çdo të dhënë që ka lidhje me të.
4. Në rast aksidenti në punë, inspektori i RISHM-së bashkëpunon me inspektorin e punës për këqyrjen e aksidentit.

KREU V
REPARTI I INSPEKTIM-SHPËTIMIT TË MINIERAVE (RISHM)

Neni 14
Statusi

1. RISHM-ja mbikëqyr zbatimin e dispozitave të këtij ligji e të akteve nënligjore të dala në zbatim të tij nga të gjitha subjektet private ose publike vendase ose të huaja që kryejnë veprimtari minerare.
2. RISHM-ja harton rregulloren e funksionimit të tij, e cila miratohet nga ministri që mbulon veprimtarinë minerare.
3. RISHM-ja është organizëm teknik dhe kontrollues në varësi të ministrisë që mbulon veprimtarinë minerare.
4. RISHM-ja është person juridik publik, buxhetor me personel dhe organizim të veçantë. Organizimi, funksionimi dhe struktura e tij miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.
5. Drejtuesi i RISHM-së emërohet dhe shkarkohet me vendim të ministrit që mbulon veprimtarinë minerare.

Neni 15
Detyrat e RISHM-së

Krahas detyrave në zbatim të kërkesave të neneve të parashikuara më sipër, RISHM-ja kryen edhe këto detyra:

- a) Bën regjistrimin e subjekteve që punojnë me leje minerare dhe lëndë plasëse.
- b) Kryen inspektime në subjekte private dhe publike vendase dhe të huaja që kryejnë veprimtari minerare në territorin e Republikës së Shqipërisë.
- c) Mban regjistër për gjendjen teknike për avaritë dhe aksidentët në miniera.
- ç) Lëshon dëshmi për zjarrmëtarët dhe shpëtuesit e subjekteve private dhe publike.

Neni 16
Të drejtat e RISHM-së

1. RISHM-ja, për zbatimin e dispozitave të këtij ligji e të akteve nënligjore të nxjerra në zbatim të tij, ka të drejtë të hyjë në çdo kohë në territorin ku kryhet veprimtari minerare.
2. RISHM-ja, kur vëren shkelje të dispozitave të këtij ligji dhe të rregulloreve ka të drejtë:
 - a) të lërë aktkontroll me detyra dhe afate për përmirësimin e gjendjes;
 - b) të lërë aktndalesë për një periudhë kohe të caktuar ose përgjithmonë kur gjykon se procesi teknologjik nuk garanton sigurinë në punë;
 - c) t'i propozojë organeve përgjegjëse heqjen e lejes minerare dhe të përdorimit të lëndës plasëse;
 - ç) të marrë masa administrative, sipas nenit 19 të këtij ligji dhe, për raste shkeljesh të rënda të rregulloreve të sigurimit teknik me pasoja për jetën e njerëzve, të kërkojë ndjekje penale;
3. RISHM-ja kërkon ndërhyrjen e forcave të rendit:

- a) kur inspektori dhe shpëtuesi cenohen gjatë kryerjes së detyrës;
 - b) kur nuk zbatohet urdhri i ndalimit të punës për rastet që përbëjnë rrezik të hapur për jetën e njerëzve;
 - c) kur nuk lejohet të hyjnë në subjektet të cilat kryejnë veprimtari minerare.
4. RISHM-ja bashkëpunon me shërbime përkatëse publike ose private, për të kryer ekspertiza për krijimin e grupeve të punës dhe për kryerjen e kontrolleve të veçanta e të aksioneve të shpëtimit të njerëzve.

Neni 17

Burimet financiare

Burimet financiare të RISHM-së janë:

Buxheti i Shtetit;

b) të ardhurat me destinacion, që realizohen nga shërbimet për të tretët.

2. RISHM-ja realizon të ardhura nga shërbimet që kryen për subjektet private ose publike nga:

a) veprimtaria kryesore sipas neneve 4, 5 dhe 12 të këtij ligji. Këto të ardhura derdhen në Buxhetin e Shtetit. Tarifat për këto të ardhura caktohen nga Ministria e Financës në bashkëpunim me ministrinë që mbulon veprimtarinë minerare;

b) të ardhurat me destinacion nga shërbimet për të tretët. Këto të ardhura derdhen në llogarinë e RISHM-së dhe përdoren për mbulimin e shpenzimeve të kryera, ndërsa 10 për qind derdhen në Buxhetin e Shtetit. Tarifat për këto të ardhura caktohen nga ministria që mbulon veprimtarinë minerare.

Neni 18

Pavarësia e paanshmëria

1. Punonjësve të RISHM-së u ndalohet të kenë interesa të drejtpërdrejta ose të tërthorta me subjektet ku ato ushtrojnë kontroll.

2. Inspektorët e RISHM-së duhet të kenë formim të mirë tekniko-profesional, njohje të kënaqshme të kërkesave për kryerjen e detyrës dhe aftësi për të hartuar dokumentacionin për kontrollet e bëra.

3. Shpëtuesit e RISHM-së duhet të jenë të gatshëm dhe të aftë nga ana shëndetësore për të kryer aksione shpëtimi, në përputhje me rregulloren e Planit të Emergjencës për Miniera.

4. RISHM-ja ka personelin, uniformën dhe mjetet e nevojshme për të kryer në mënyrë të përshtatshme funksionet teknike dhe administrative të kontrollit dhe të shpëtimit, të miratuara nga Këshilli i Ministrave.

Neni 19

Kundërvajtjet administrative

1. Janë kundërvajtje administrative dhe dënohen me gjobë:

a) shkeljet e dispozitave të neneve 3, 4, 5, 8, 10, 11 dhe 12 të këtij ligji që rrezikojnë sigurinë e njerëzve, të kafshëve shtëpiake dhe të vlerave materiale;

b) shkeljet e përsëritura të shënuara në aktkontrollat e lëna nga RISHM-ja;

c) tejkalimi i afatit të lënë nga RISHM-ja për mënjanimin e shkeljeve.

2. Kur shkelja nuk përbën vepër penale, zotëruesi i lejes minerare, punonjësi i caktuar për mbikëqyrje teknike dhe punëmarrësi dënohen për kundërvajtje administrative me gjobë.

Inspektori i RISHM-së që vëren shkeljen, harton në vend procesverbalin dhe vendos gjobën.

3. Masa e gjobës është nga 2 mijë deri në 500 mijë lekë. Llogaritja e gjobës bëhet sipas mënyrave të përcaktuara në rregulloret e RISHM-së të miratuara nga ministri që mbulon veprimtarinë minerare.

4. Kundërvajtjet administrative shqyrtohen jo më vonë se 15 ditë nga data e mbajtjes së procesverbalit nga Komisioni i Shqyrtimit të Gjjobave të RISHM-së që mblidhet dhe drejtohet nga Kryeinspektori.

5. Shqyrtimi i kundërvajtjes administrative bëhet në prani të kundërvajtësit. Kur vërtetohet se

ai ka marrë dijeni dhe nuk ka shkaqe justifikuese për mosparaqitje, shqyrtimi mund të bëhet edhe në mungesë të tij.

6. Kundër vendimit të komisionit të shqyrtimit të gjobave mund të bëhet ankim brenda 5 ditëve nga data e marrjes së vendimit në gjykatën e rrethit ku është kryer kundërvajtja, vendimi i së cilës është i formës së prerë.

Neni 20

Ekzekutimi i vendimeve me gjobë

1. Gjoba paguhet nga kundërvajtësit brenda 5 ditëve nga data kur vendimi ka marrë formë të prerë. Pas kalimit të këtij afati për çdo ditë vonesë paguhet, një kamatë prej 2 përqindësh deri në një muaj. Kur edhe pas këtij afati gjoba nuk paguhet, atëherë zbatohet ligji nr.7697, datë 7.4.1993 “Për kundërvajtjet administrative”.

2. Gjobat derdhen në Buxhetin e Shtetit.

Neni 21

Çdo dispozitë tjetër, që bie në kundërshtim me këtë ligj, shfuqizohet.

Neni 22

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.2910, datë 27.2.2001 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani

Kjo është kopje akti dhe në përputhje me Udhezimin nr.8089, datë 22.11.2006 të Ministrit të Drejtësisë dhe Ministrit të financave çmimi është 10 leke për fletë.

Çmimi i kopjes së këtij akti është 3 fletë x 10 leke = 30 leke